

Regeringens proposition

1978/79: 199

om tillfällig stimulans av skogsavverkningarna, m. m.;

beslutad den 22 mars 1979.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLA ULLSTEN

INGEMAR MUNDEBO

Propositionens huvudsakliga innehåll

Bristen på virkesråvara äventyrar f. n. sysselsättningen inom skogsnäringen. Samtidigt visar tillgängliga uppgifter att avverkningarna på skogsfastigheter, som ägs av fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser (enskilda skogsägare), väsentligt understiger skogens tillväxt. Mot denna bakgrund läggs i propositionen fram förslag om åtgärder för att stimulera dessa skogsägare att tillfälligt öka sina avverkningar. Förslaget innebär för det första att enskilda skogsägare kan få ett särskilt avdrag vid 1980 och 1981 års taxeringar. Avdraget uppgår enligt förslaget till 5 % av ersättningen för avverkningsrätter och till 3 % av ersättningen för leveransvirke resp. saluvärdet av uttagna skogsprodukter. Vid beräkningen av avdraget får hänsyn tas endast till skogsintäkter som är hänförliga till kalenderåret 1979.

Förslaget innebär vidare att de enskilda skogsägarna får möjlighet att erhålla ett bidrag till gallring av skog. Bidraget, som omfattar gallringar under år 1979, föreslås utgå så att det genomsnittligt motsvarar 400 kr. per hektar.

Propositionen innehåller slutligen förslag om att enskilda skogsägare skall betala en särskild engångsavgift (tillfällig skogsavgift). Den tillfälliga skogsavgiften skall enligt förslaget motsvara 5 promille av skogsbruksvärdet och skall påföras vid 1981 års taxering eller – i undantagsfall – vid 1982 års taxering. Avgiften skall inte vara avdragsgill vid inkomsttaxeringen. För en genomsnittsfastighet med ett skogsbruksvärde av 45 000 kr. blir den tillfälliga avgiften 225 kr.

1 Förslag till Lag om särskilt avdrag för vissa skogsuttag

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Fysisk person, dödsbo och familjestiftelse, som i sin självdeklaration redovisar intäkt av skogsbruk, har vid 1980 och 1981 års taxeringar till kommunal och statlig inkomstskatt rätt till ett särskilt avdrag i förvärvskällan i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

2 § Det särskilda avdraget utgör summan av

- a) fem procent av köpeskillingen för skog, som har avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,
- b) tre procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt
- c) tre procent av saluvärdet av skogsprodukter, som har tagits ut för förädling i egen rörelse.

Avdrag beräknas dock endast på sådan intäkt som hänför sig till kalenderåret 1979.

3 § Särskilt avdrag medges endast om den skattskyldige framställer yrkande om sådant avdrag och företer tillfredsställande utredning om underlaget för avdragsberäkningen.

Denna lag träder i kraft tre veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling.

2 Förslag till Lag om tillfällig skogsavgift

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Fysisk person, dödsbo eller familjestiftelse, som vid 1981 års taxering skall ta upp garantibelopp för jordbruksfastighet som inkomst, skall, om fastigheten åsatts delvärdet skogsbruksvärde, i samband med nämnda taxering påföras tillfällig skogsavgift. Avgiften, som erläggs till staten, utgör fem promille av det skogsbruksvärde som legat till grund för beräkning av garantibeloppet.

2 § Skall den skattskyldige på grund av förlängning av räkenskapsåret inte ta upp garantibelopp för jordbruksfastighet som inkomst vid 1981 års taxering, påförs tillfällig skogsavgift i samband med 1982 års taxering. I detta fall utgår avgiften med fem promille av det skogsbruksvärde som vid 1982 års taxering legat till grund för beräkning av garantibeloppet.

3 § Har, på grund av att fastigheten har förvärvats eller avyttrats under beskattningsåret, garantibelopp jämkats enligt bestämmelserna i 47 § sjätte stycket kommunalskattelagen (1928:370), skall också underlaget för beräkning av tillfällig skogsavgift jämkas.

4 § Tillfällig skogsavgift utgår i helt antal kronor. Avgiftsbeloppet avrundas vid öretal över femtio uppåt och vid annat öretal nedåt till närmaste hela krontal.

Tillfällig skogsavgift är inte avdragsgill vid taxeringen till kommunal eller statlig inkomstskatt.

5 § I fråga om debitering och uppbörd av tillfällig skogsavgift gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272).

Denna lag träder i kraft tre veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1979-03-22

Närvarande: statsministern Ullsten, ordförande, och statsråden Sven Romanus, Mundebo, Wikström, Wirtén, Rodhe, Wahlberg, Hansson, Enlund, Lindahl, Winther, De Geer, Cars, Gabriel Romanus

Föredragande: statsrådet Mundebo

Proposition om tillfällig stimulans av skogsavverkningarna, m. m.

1 Inledning

Från att i början av 1970-talet ha legat i nivå med eller över den årliga skogstillväxten har den inhemska skogsavverkningen sjunkit kraftigt. De senaste två säsongerna har bruttoavverkningen legat kring 60 milj. m³ skog, vilket motsvarar en avgång ur virkesförrådet som är omkring 15 % lägre än tillväxten. Tendenserna för innevarande säsong pekar på en fortsatt låg avverkningstakt.

Den låga avverkningstakten kan jämföras med den inhemska skogsindustrins virkesbehov. Under högkonjunkturåren 1973 och 1974 motsvarade skogsindustrins virkesförbrukning en bruttoavverkning på omkring 75 milj. m³ skog årligen. Under de efterföljande lågkonjunkturåren sjönk virkesbehovet till ungefär 60 milj. m³ skog. De minskade avverkningarna har därför tidigare inte vållat några större problem för virkesförsörjningen även om industrins råvarulager reducerats betydligt.

I takt med den förbättrade efterfrågesituationen ökar nu skogsindustrins virkesbehov snabbt. För år 1979 beräknas behovet motsvara en bruttoavverkning på omkring 70 milj. m³ skog och med hänsyn till de två senaste årens lageravveckling torde avverkningsnivån behöva höjas utöver denna nivå för att säkerställa en mer normal lagernivå. Virkesbehovet för år 1980 synes bli av minst samma omfattning förutsatt att konjunkturuppgången får ett någorlunda normalt förlopp.

2 Föredragandens överväganden

2.1 Allmänna synpunkter

Av min inledningsvis lämnade redogörelse framgår att den svenska skogsindustrin är i en situation där bristen på virkesråvara hotar att bli ett hinder för möjligheterna att utnyttja konjunkturuppgången fullt ut. Bristen på virke får flera allvarliga konsekvenser. Om produktionen även under högkonjunkturen hålls tillbaka uppkommer för det första risk för onödiga friställningar i både det egentliga skogsbruket och skogsindustrin. Knappheten på råvara medför vidare bortfall av stora exportinkomster och risk för förluster av marknadsandelar. Virkesbristen kan slutligen – genom att efterfrågan är större än utbudet – leda till höjda virkespriser och därmed allvarligt påverka skogsindustrins internationella konkurrenskraft på något längre sikt. Detta kan i sin tur leda till ytterligare marknadsförluster och försvagad sysselsättning. Jag vill understryka att de påtalade tendenserna redan märks.

De minskade avverkningarna hänför sig i första hand till det enskilda skogsbruket, dvs. till skogsfastigheter som ägs av fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser. De senaste åren har enskilda skogsägare avverkat endast drygt hälften av skogens tillväxt. Detta kan sammanhånga bl. a. med att en allt större del av den enskilda skogsmarken ägs av personer som har sin huvudsakliga inkomst från annat håll. Denna ägarkategori är alltså normalt inte beroende av inkomsten av skogsbruk för sin försörjning. Virkesutbudet från det enskilda skogsbruket kan därför variera starkt mellan olika år beroende exempelvis på virkesprisförväntningar och hur andra inkomster utvecklas.

De enskilda skogsinnehaven utgör hälften av landets skogsmark och är främst belägna i Syd- och Mellansverige där förutsättningarna för skogsproduktion – vad avser terräng, omloppstid m. m. – är mest gynnsamma. Det totala virkesutbudet torde kunna öka med 20 % om hela tillväxten i privatskogsbruket avverkades. Det nuvarande skogsbeståndet utgör, speciellt med tanke på de senaste årens låga avverkning, således ingen begränsning för ett ökat kapacitetsutnyttjande inom skogsindustrin.

Mot bakgrund av vad jag nu sagt finner jag det ytterst angeläget att avverkningen inom det enskilda skogsbruket stimuleras. För närvarande sker detta i form av s. k. virkeskampanjer. Jag anser det dock inte troligt att dessa kampanjer ger tillräckligt stor effekt på utbudet under år 1979 för att industrins virkesförsörjning skall vara tryggad. Enligt min mening är det därför nödvändigt att – givetvis inom ramen för vad skogsvårdslagstiftningen medger – ytterligare stimulera de enskilda skogsägarna till större avverkningar. En sådan stimulans kan, som jag tidigare framhållit, tjäna det dubbla syftet att upprätthålla sysselsättningen i skogsnäringen och motverka sådana prishöjningar på virket att skogsindustrins internationella konkurrenskraft försvagas.

Jag föreslår därför – efter samråd med cheferna för jordbruks- och industridepartementen – att de enskilda skogsägarna stimuleras till ökade avverkningar under år 1979 genom dels ett särskilt avdrag vid taxeringen, dels ett gallringsbidrag. För att finansiera det särskilda avdraget bör denna grupp av skogsägare vidare påföras en tillfällig skogsavgift. Jag avser att i det följande behandla det särskilda avdraget först, därefter gallringsbidraget och sist den tillfälliga avgiften.

Jag vill understryka att såväl den särskilda avdragsrätten som den tillfälliga skogsavgiften är av engångskaraktär. Detsamma gäller givetvis bidraget till gallring. Någon förlängning av förmåns- eller avgiftsperioden bör således inte komma i fråga. Jag vill också framhålla att de föreslagna reglerna inte är avsedda att ersätta eller föregripa den av mig tidigare aviserade översynen av skogsbeskattningen. Som jag i annat sammanhang uttalat avser jag att inom kort lägga fram förslag om en omläggning av beskattningen av skogsinkomster.

2.2 Avdraget vid inkomsttaxeringen

Som jag nyss framhöll är syftet med en särskild avdragsrätt vid taxeringen att stimulera de enskilda skogsägarna till ökat skogsuttag. Det synes därför lämpligt att bestämma avdraget till viss del av den ersättning som skogsägaren erhåller på grund av upplåtelse av avverkningsrätter (rotposter) och försäljning av skogsprodukter (leveranstimmer) m. m. Avdraget får för den skattskyldige samma effekt som en tillfällig höjning av virkespriserna.

Effekten av ett sådant avdrag beror bl. a. på om det medges endast vid den statliga taxeringen eller vid både den statliga och den kommunala taxeringen. Aktiva jordbrukare har ofta låga taxerade inkomster och de betalar till övervägande del kommunal inkomstskatt. För denna kategori skulle således ett avdrag enbart vid den statliga taxeringen ha ganska liten betydelse. Enligt min mening bör därför avdraget medges vid såväl den statliga som den kommunala taxeringen.

Jag anser att det är av största betydelse att stimulansåtgärderna utformas så att den önskade utbudsökningen inträffar så snart som möjligt. Av detta följer att skogsägare, som avvaktar med avverkning eller upplåtelse av avverkningsrätter i hopp om kommande prishöjningar, inte bör kunna utnyttja den förmånliga skattebehandlingen. Skäl kan därför anföras för att skatteförmånerna borde begränsas till avtal om försäljning av skog som träffas under exempelvis perioden den 1 april–den 31 december 1979. Mot en sådan avgränsning kan emellertid riktas såväl principiella som praktiska invändningar. Med hänsyn bl. a. till de pågående virkeskampanjerna kan det nämligen framstå som obilligt att undanta skogsförsäljningar under första kvartalet 1979 från rätten till avdrag. En avdragsrätt som är kopplad till avtalstidpunkten kan vidare inbjuda till missbruk. Det särskilda avdraget kan sålunda fresta skogsägare att – mer eller mindre för skens skull – upplåta

mycket stora avverkningsrätter till anhöriga eller närstående företag. Jag vill i det sammanhanget erinra om att den som säljer rotposter på kredit inte behöver redovisa köpeskillingen som intäkt i snabbare takt än betalning sker. Med en till avtalstidpunkten anknuten avdragsrätt uppkommer också svårösta problem vid långsiktiga avverkningsuppdrag o. d. och vid uttag av skog till egen verksamhet.

Av det anförda följer enligt min mening att det inte är lämpligt att låta avtalstidpunkten vara avgörande för rätten till det särskilda avdraget. Att koppla skatteförmånen till avverkningstidpunkten synes inte heller böra komma i fråga. Bortsett från svårigheten att i efterhand utreda när avverkning skett inträder här den komplikationen att det ofta är köparen – och inte skogsägaren – som bestämmer när skogen skall avverkas. Min slutsats blir därför att det särskilda avdraget bör knytas till summan av de intäkter på grund av försäljning av rotposter, leveranstimmer m. m. som hänför sig till kalenderåret 1979. Med att intäkten hänför sig till viss period avses att skatteplikt inträder för ersättningen för skogen under perioden i fråga.

Det är givet att en avdragsmetod som bygger på tidpunkten för skattepliktens inträde kan få till konsekvens att intäkter, som grundas på avtal träffade före den åsyftade perioden, berättigar till avdrag. Det kan också hända att skogsförsäljningsavtal, som slutits under den önskade perioden, ger upphov till intäkter först efter periodens utgång. Nackdelen av detta får emellertid vägas mot att en på detta sätt till intäktssidan kopplad avdragsrätt är enkel att tillämpa och kontrollera. Risken för manipulationer av skatteflyktskaraktär torde vara mycket liten eftersom avdragsrätten förutsätter att ersättning för avyttrad skog tas upp till beskattning. Jag kan här också erinra om att samma konstruktion användes i 1974 års tillfälliga lagstiftning om insättning på investeringskonto för skog (1974:989).

Flertalet enskilda skogsägares räkenskapsår sammanfaller med kalenderåret. För dessa skogsägare kommer – eftersom avdraget är kopplat till intäkter som hänför sig till perioden den 1 januari–den 31 december 1979 – samtliga skogsintäkter som redovisas vid 1980 års taxering att vara avdragsgrundande. Det finns emellertid skogsägare som har brutna räkenskapsår, t. ex. perioden den 1 maj–den 30 april. En sådan skogsägare kommer att redovisa intäkter hänförliga till januari–april 1979 i 1980 års deklaration och intäkter hänförliga till maj–december 1979 i 1981 års deklaration. För att dessa skogsägare skall kunna utnyttja avdragsrätten fullt ut måste det särskilda avdraget kunna medges vid både 1980 och 1981 års taxeringar. Om en skogsägare med brutet räkenskapsår förlänger räkenskapsåret till att omfatta exempelvis perioden den 1 november 1979–den 30 april 1981 kan det inträffa att skogsintäkter, som hänför sig till slutet av år 1979, skall tas upp först vid 1982 års taxering. Att för ett undantagsfall av detta slag utsträcka rätten till särskilt avdrag till 1982 års taxering får dock anses obehövt.

Med hänvisning till det anförda föreslår jag att fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser medges ett särskilt avdrag vid 1980 och 1981 års

taxeringar. Avdraget, som baseras på intäkter hänförliga till kalenderåret 1979, bör enligt min mening uppgå till 5 % av köpeskillingen för rotposter och 3 % av köpeskillingen för leveranstimmer och värdet av egna uttag. För skogsägare med normal marginalskatt, t. ex. 50 %, får det föreslagna avdraget samma effekt som en prishöjning på 5 % på en rotpost och 3 % på leveranstimmer. Är marginalskatten högre blir effekten mer markant.

Den särskilda avdragsrätten syftar – liksom det tillfälliga gallringsbidraget – till att öka virkesutbudet från de privata skogsägarna. Värdet av det totala virkesutbudet från det enskilda skogsbruket under år 1979 kan beräknas till omkring 4 miljarder kr. Det sammanlagda avdragsbeloppet kan på grundval av detta uppskattas till omkring 135 milj. kr. Vad den faktiska skattelättnaden blir är emellertid mycket svårt att uttala sig om. Många skogsägare – i synnerhet dödsbon – beskattas kommunalt endast för garantibeloppet och statligt för relativt obetydliga belopp. Det särskilda avdraget kommer därför inte att minska deras skattebelastning i nämnvärd grad. För skogsägare med större inkomster kan däremot avdraget innebära en påtaglig skattelättnad. En rimlig bedömning kan vara att skatteminskningen kommer att uppgå till knappt hälften av det teoretiskt möjliga avdragsbeloppet. Den sammanlagda skattelättnaden torde därför kunna beräknas till omkring 60 milj. kr. Med hänsyn till att flertalet skogsägare har ett räkenskapsår som sammanfaller med kalenderår kommer huvuddelen av avdragsbeloppet att falla på 1980 års taxering.

2.3 Tillfälligt bidrag till gallring

Som framgår av det föregående anser jag att utbudet av virke från det privata skogsbruket bör stimuleras även med ett bidrag till gallring. Bidraget bör avse sådan gallring som främjar skogens utveckling och i första hand omfatta s. k. förstagallring. Denna typ av gallring ger i huvudsak massaved av kläna dimensioner med f. n. låg kostnadstäckning. Gallringen är emellertid ett nödvändigt led i strävan att skapa slutavverkningsbestånd med lämpliga träddimensioner och av hög kvalitet.

I likhet med den särskilda avdragsrätten vid inkomsttaxeringen bör bidraget begränsas till kalenderåret 1979. Jag föreslår alltså att bidrag skall kunna utgå till gallringar som utförs eller har utförts under innevarande år. Som förutsättning för bidrag bör bl. a. gälla att virket tillförs skogsindustrin och att gallringen innebär ett för området i huvudsak normalt virkesuttag. Ett bidrag av detta slag är enligt anvisningarna till 19 § kommunalskattelagen (1928:370, KL) skattepliktigt vid inkomsttaxeringen.

Bidraget bör i första hand utgå i förhållande till gallrad areal. Det bör således inte grundas på värdet eller volymen av virket. En koppling till enbart värde eller volym skulle nämligen på ett mindre lämpligt sätt gynna skogsägare med lättåtkomlig och värdefull skog. Till detta kommer att det särskilda avdraget vid inkomsttaxeringen är utformat så att skatteförmånen blir större ju

värdefullare skogen är. Bidraget bör mot bakgrund av vad jag nu har sagt bestämmas så att det genomsnittligt utgår med 400 kr. per gallrad hektar. För att nå större rättvisa bör det emellertid kunna justeras något både uppåt och nedåt. Det bör dock aldrig få överstiga 500 kr. per hektar. Vidare bör bidrag inte utgå om det för en skogsägare med tillämpning av nyss nämnda regler skulle underskrida sammanlagt 1 000 kr. för hans skogsinnehav.

Bidraget bör, liksom det särskilda avdraget förbehållas det enskilda skogsbruket, dvs. skog som ägs av fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser. Verksamheten bör administreras av skogsvårdsstyrelserna. Den totala kostnaden för bidraget beräknar jag till 60 milj. kr. För ändamålet bör ett särskilt reservationsanslag benämnt Tillfälligt bidrag till gallring föras upp på statsbudgeten för budgetåret 1979/80. Från anslaget bör täckas även skogsvårdsstyrelsernas kostnader för administration av verksamheten.

Det ankommer på regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att utfärda de särskilda föreskrifter som kan föranledas av ett bifall till mitt förslag om bidrag till gallringar.

2.4 Tillfällig skogsavgift

Den särskilda avdragsrätten medför uppskattningsvis en skattelättnad för det enskilda skogsbruket på omkring 60 milj. kr. En subventionering av denna storleksordning är enligt min mening inte befogad, särskilt inte om man tar hänsyn till att det gallringsbidrag som jag förordat i det föregående bör bekostas av statsmedel. Jag föreslår därför att den nu aktuella gruppen skogsägare påförs en tillfällig skogsavgift med 5 promille av skogsbruksvärdet. Avgiften bör tas ut i samband med 1981 års taxering eller – i de undantagsfall då skogsägaren på grund av förlängning av sitt räkenskapsår inte skall taxeras år 1981 – i samband med 1982 års taxering. För en genomsnittlig fastighet med omkring 40 hektar skogsmark och ett skogsbruksvärde på 45 000 kr. blir den tillfälliga avgiften 225 kr. Det sammanlagda avgiftsuttaget kan beräknas till knappt 60 milj. kr. Avgiften bör inte vara avdragsgill vid inkomsttaxeringen. Vad gäller taxering, debitering och uppbörd bör samma rutiner tillämpas för den tillfälliga skogsavgiften som för skogsvårdsavgiften.

3 Kommentar till lagförslagen

Med hänsyn bl. a. till de nu föreslagna avdragsreglernas tillfälliga karaktär anser jag det olämpligt att arbeta in dem i KL. I likhet med t. ex. reglerna om investeringsavdrag och investeringsbidrag bör den tillfälliga avdragsrätten tas in i en särskild lag. Av samma skäl bör enligt min mening också bestämmelserna om den tillfälliga skogsavgiften införas i en fristående lag. Jag avser att i det följande kommentera de båda lagförslagen var för sig.

3.1 Lagen om särskilt avdrag för vissa skogsuttag

1 § Rätten till särskilt avdrag tillkommer i första hand skattskyldiga som får uppskov enligt skogskontolagen (1954:142), dvs. fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser. Fysiska personer, som är delägare i handelsbolag eller delägare i dödsbo, som skattemässigt behandlas som handelsbolag, kan emellertid inte i denna egenskap utnyttja skogskontosystemet. Denna inskränkning gäller inte i fråga om den särskilda avdragsrätten. En fysisk person, som är delägare i t.ex. ett handelsbolag, får således – såvida förutsättningarna i övrigt är uppfyllda – avdrag för sin del av handelsbolagets inkomst.

Det särskilda avdraget medges endast vid 1980 och 1981 års taxeringar. Den omständigheten att en skattskyldig med brutet räkenskapsår teoretiskt sett kan redovisa skogsintäkter, som är hänförliga till kalenderåret 1979, vid 1979 eller 1982 års taxeringar, har inte ansetts motivera att avdragsrätten utvidgas att omfatta även sistnämnda taxeringar.

2 § För att avdrag skall kunna komma i fråga fordras att skogsintäkten hänförs sig till kalenderåret 1979. Som framgår av den allmänna motiveringen innebär detta att skatteplikt på grund av upplåtelse av avverkningsrätt, försäljning av skogsprodukter eller egna uttag skall ha inträtt under nämnda år. Avgörande är alltså normalt den tidpunkt då ersättningen för den sålda skogen enligt god redovisningssed skall redovisas som intäkt i den skattskyldiges räkenskaper.

Skattskyldig, som upplåtit avverkningsrätt mot betalning under flera beskattningsår, får såsom intäkt för visst år ta upp den del av köpeskillingen som betalats under samma år (punkt 1 fjortonde stycket av anvisningarna till 41 § KL). Är denna regel tillämplig kan den skattskyldige själv bestämma om han vill hänföra ersättning för en rotpostförsäljning till år 1979 eller om han vill skjuta upp beskattningen till senare år och därmed avstå från den särskilda avdragsrätten.

Rätten till avdrag är – i likhet med möjligheten till uppskov enligt skogskontosystemet – kopplad till köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt, köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter och allmänna saluvärdet av skogsprodukter som tagits ut för förädling i egen rörelse. Uttag från skogskonto ger inte i något fall rätt till särskilt avdrag. För det fall att avdraget medför att underskott uppkommer i förvärvskällan får underskottet kvittas mot annan inkomst eller utnyttjas som förlustavdrag enligt vanliga regler.

3 § Taxeringsmyndigheterna är inte skyldiga att undersöka om förutsättningar föreligger för det särskilda avdraget. Det ankommer alltså på den skattskyldige själv att framställa avdragsyrkandet och visa att villkoren för avdraget är uppfyllda. I fråga om tidpunkten för framställande av yrkandet gäller samma regler som för avdragsyrkanden i allmänhet.

3.2 Lagen om tillfällig skogsavgift

1 § Kretsen av de skogsägare som skall erlägga tillfällig skogsavgift sammanfaller – som framgår av den allmänna motiveringen – helt med den krets skogsägare som har rätt till det särskilda avdraget vid inkomsttaxeringen. Avgiftsplikten omfattar således även delägare i handelsbolag eller i dödsbo, som skattemässigt behandlas som handelsbolag.

För att tillfällig skogsavgift skall komma i fråga fördras dels att skogsägaren redovisar garantibelopp för jordbruksfastighet som inkomst, dels att fastighetens taxeringsvärde innehåller delposten skogsbruksvärde. Garantibeloppet beräknas med ledning av fastighetens taxeringsvärde året näst före det aktuella taxeringsåret. Vid 1981 års taxering skall således garantibeloppet baseras på fastighetens taxeringsvärde år 1980. Detta gäller oavsett om det beskattningsår, som skall ligga till grund för 1981 års taxering, omfattar kalenderåret 1980 eller t. ex. tiden den 1 maj 1979–den 30 april 1980. Motsvarande skall gälla i fråga om den tillfälliga skogsavgiften. För skogsägare som inkomsttaxeras år 1981 kommer alltså skogsavgiften att beräknas på grundval av det skogsbruksvärde som ingår i 1980 års taxeringsvärde.

2 § Enligt 1 § skall den tillfälliga skogsavgiften tas ut vid 1981 års taxering. En skogsägare som förlänger sitt räkenskapsår så att det omfattar exempelvis tiden den 1 januari 1980–den 30 april 1981 skall emellertid inte taxeras år 1981. För att undvika ett omotiverat bortfall av avgiftsplikten har därför föreskrivits att skogsavgiften i dessa situationer skall baseras på det skogsbruksvärde som vid 1982 års taxering ligger till grund för beräkning av garantibeloppet. Skogsavgiften kommer därigenom att baseras på det taxeringsvärde som fastställs vid 1981 års allmänna fastighetstaxering. Detta medför, om taxeringsvärdenivån höjs, en viss höjning av avgiftsuttaget. Med hänsyn bl. a. till att omläggning av räkenskapsår torde vara en ytterst ovanlig händelse inom det enskilda skogsbruket synes det dock inte finnas anledning att föreskriva att avgiftsuttaget skall vara lägre än 5 promille i dessa fall.

3 § Enligt 47 § KL skall garantibeloppet jämkas om beskattningsåret omfattar kortare eller längre tid än tolv månader eller om fastigheten förvärvats eller avyttrats under beskattningsåret. Om beskattningsåret omfattar exempelvis endast sex månader skall garantibeloppet halveras. Någon definitiv skattelättnad innebär detta emellertid inte eftersom den skattskyldige vid taxeringar för senare beskattningsår kommer att garantibeskattas för hela sin innehavstid. Beträffande skogsavgiften, som ju påförs vid en enda taxering, skulle en omläggning av räkenskapsåret dock kunna medföra en omotiverad lindring eller skärpning av avgiftsuttaget. I 3 § lagförslaget har därför föreskrivits att skogsavgiften skall jämkas bara i de fall då fastigheten förvärvats eller avyttrats under löpande beskattningsår. Den omständigheten

ten att beskattningsåret förlängts eller förkortats skall alltså inte föranleda motsvarande jämkning av avgiftens storlek.

4 och 5 §§ Den tillfälliga skogsavgiften är till skillnad mot skogsvårdsavgiften inte avdragsgill vid inkomsttaxeringen. Vad gäller debitering och uppbörd gäller emellertid samma bestämmelser för de båda avgifterna.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga inom budgetdepartementet upprättade förslag till

1. lag om särskilt avdrag för vissa skogsuttag,
2. lag om tillfällig skogsavgift,

dels att

3. godkänna de av mig föreslagna grunderna för tillfälligt bidrag till gallring,
4. till *Tillfälligt bidrag till gallring* för budgetåret 1979/80 under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 60 000 000 kr.

Ärendet bör avgöras under innevarande riksmöte.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.